

ÇÖZÜM ODAKLI DÜŞÜNME EĞİTİMİ
ÇÖZÜYORUM
-HUKUK ÖZEL SAYISI-

-TEMSİLDE ADALET VE YÖNETİMDE İSTİKRAR OLMAMASI

-YASAMA DOKUNULMAZLIĞININ OLMAMASI

-YÜRÜTME ORGANININ DENETLENMEMESİ

-KADINA YÖNELİK ŞİDDET

-YARGININ BAĞIMSIZ VE TARAFSIZ OLMAMASI

-SEÇİM GÜVENLİĞİ SORUNU

CHP Okul E-Bülten Hukuk Özel Sayısı

Yayına Hazırlayanlar

Prof. Dr. Aytuğ Atıcı
(Parti İçi Eğitim Sorumlusu)

Simge Cansu Akkaya
(Parti İçi Eğitim Birimi Üyesi)

Çözüm Odaklı Düşünme Modül Ekibi

Öykü Naz Bartu Kavas
(Koordinatör)

Abdullah Aydemir

Ali Ilgın

Ayşe Nur Tekin

Mehmet Kılıç

Didem Tanaçan

Feryal Güllüada

Fevzi Çoban

Işıl Soyhan

Necip Bektaş

Sevgi Aksu

Zerrin Filazi

Hukuk Masası Üyeleri

Doç. Dr. Tevfik Sönmez KÜÇÜK
(Hukukçu, Bilim İnsanı)

Gökçe GÖKÇEN
(CHP Genel Başkan Yardımcısı, Hukukçu)

Serpil EJDER
(CHP Parti İçi Eğitim Birimi Üyesi, Hukukçu)

Fevzi ÇOBAN
(CHP Parti Okulu Eğitmeni)

Mustafa CİNKILIÇ
(CHP Parti Okulu Eğitmeni, Hukukçu)

Galip Dinçer CENGİZ
(CHP Parti Okulu Bölge Koordinatörü,
Hukukçu)

Zeynep Ferda DEMİRBAŞ
(CHP Parti Okulu Eğitmeni, Hukukçu)

Güngör TANRIVERDİ
(CHP Parti Okulu Eğitmeni, Hukukçu)

   /PartiOkuluCHP

  /CHPOkuITV

Adres: Üsküp Cad. (Eski Çevre Sok.)

No: 38 **Çankaya/ANKARA**

Telefon: 0312 465 20 00-15

E-posta: chppartiokulu@chp.org.tr

CHP PARTİ OKULU

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi ÇözüYorum Hukuk Masası

TEMSİLDE ADALET YÖNETİMDE İSTİKRAR OLMAMASI SORUNU İÇİN
ÇÖZÜM RAPORU

TARİH: 16.06.2021

ÇÖZÜM MASASI RAPOR NO: 1 (Pilot Çalışma)

ÇÖZÜM ÜRETMEK İÇİN ÇALIŞAN GRUP SAYISI: 19

ÇÖZÜM ÜRETMEK İÇİN ÇALIŞAN TOPLAM KATILIMCI SAYISI: 111

ÇÖZÜM MASASI ÜYELERİ:

Doç. Dr. Tevfik SÖNMEZ KÜÇÜK (Hukukçu, Bilim İnsanı)
Gökçe GÖKÇEN (Hukukçu, CHP MYK Üyesi)
Serpil EJDER (Hukukçu, Parti İçi Eğitim Birimi Üyesi)
Mustafa CİNKILIÇ (Hukukçu)
Zerrin FİLAZİ (Rapor Tekleştircisi)
Necip BEKTAŞ (Rapor Tekleştircisi)
Ülkü ÜLTUNTAŞAR (Rapor Tekleştircisi)
Bahar ÖZGÖRÜN (Rapor Tekleştircisi)
Veli REÇPER (Rapor Tekleştircisi)
Murat DAŞDEMİR (Rapor Tekleştircisi)

ÇÖZÜM ARAMA GRUPLARINI YÖNETEN EĞİTMENLER:

Taner Kırmızıgül, Temel Ayaz, Bahar Özgörün, Ülkü Altundaşar, Veli Reçper, Yaprak Hayriye Eryılmaz, Derya Şentürk, Zeki Yalçındere, Zerrin Filazi

İsmail Hakkı KURT (Çözüm Odaklı Düşünme Modül Koordinatörü)

Aytuğ ATICI (Parti İçi Eğitim Sorumlusu, CHP 24-26. Dönem Mersin Milletvekili)

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

TEMSİLDE ADALET VE YÖNETİMDE İSTİKRAR OLMAMASI
SORUNUNUN TANIMI

Masa Rapor No:
1

Demokrasi; en kısa tanımıyla halkın kendi kendini yönetmesidir. Halk bu yönetimi, ya doğrudan doğruya, ya da düzenli aralıklarla özgürce seçtiği temsilcileri eliyle yapar.

Halkın doğrudan doğruya yönetme işlevini üstlendiği demokrasilere 'Doğrudan Demokrasi' temsilcileri eliyle yaptığı yönetme işlevine de "Temsili Demokrasi" diyoruz.

Doğrudan demokrasi: 'Kamusal faaliyetlerin doğrudan halk tarafından gerçekleştirildiği ve yönetenlerle yönetilenlerin adeta özdeş oldukları' yönetim şeklidir. 'Doğrudan demokrasinin, ancak, Atina gibi küçük ve basit bir şehir devleti için söz konusu olabileceği açıktır. Modern devletlerin gerek toprak unsuru ve gerekse insan unsuru bakımından sahip olduğu genişlik, demokrasiyi en mükemmel şekilde işletmek hususunda maddi bir imkânsızlık doğurmakta, bunun yanında vatandaşların zaman ve bilgi düzeyleri de karmaşık devlet işleriyle uğraşmada yetersiz kaldığı' savunulmaktadır.

Bu durumda siyaset bilimciler; "O halde vatandaşların yapabileceği en rasyonel şey; yetişmeleri, eğitimleri, kültürleri ve tecrübeleri yönüyle hükümet idaresini sağlamak açısından yetenekli insanları belirlemek ve onları kendi adına karar vermek konusunda yetkilendirmek olacaktır" demektedirler.

Bu belirleme ve yetkilendirme seçimi olmaktadır. Seçimler, demokrasinin en temel araçlarıdır. Demokrasinin varlığı demek; farklı seçenekler ve bular arasından seçme yetkisinin halka verilmesi demektir. Ancak, seçimlerin olması, tek başına demokrasinin varlığı için yeterli değildir. Uygulanan seçim sistemleri ve yöntemleri, oluşacak demokrasinin niteliğini gösteren, en önemli unsur olarak her zaman tartışma konusu olmuştur.

1982 Anayasasında da "Seçme, seçilme ve siyasi faaliyette bulunma hakları" başlıklı 67. Maddesinde "Vatandaşlar, kanunda gösterilen şartlara uygun olarak seçme, seçilme ve bağımsız olarak veya bir siyasi parti içinde siyasi faaliyette bulunma ve halkoylamasına katılma hakkına sahiptir." dendiikten sonra maddeye 23/7/1995 tarihinde eklenen bir fıkra ile "Seçim kanunları, temsilde adalet ve yönetimde istikrar ilkelerini bağdaştıracak biçimde düzenlenir." denmiştir.

Ülkemizde, iktidarda bulunan siyasi iradeler, ülke yönetimini ve yerel yönetimleri kaybetmemek için seçim yasalarını defalarca değiştirmiştir.

19 yıldır ülkeyi yöneten siyasi irade de, yapılması kaçınılmaz bir seçimde tekrar parlamento çoğunluğunu elinde tutabilmek için seçim yasalarında değişikliği gündeme getirmiştir. Siyasi iktidarın aksine, Egemenliğin kayıtsız şartsız millette olduğu ve milli iradenin olanaklı olan en üst düzeyde parlamentoya yansımaları talebimiz hayati öneme sahiptir.

O zaman, "Temsilde adalet ve yönetimde istikrar" nedir? Nasıl sağlanır? Seçim Yasası değişiklikleri tartışılırken talebimiz, tutumumuz nasıl olmalı?

Burada, yukarıda belirlenen sorunun ana hatlarına değinilmiş olup halkın kendini yönetmesinde temsilde adalet ve yönetimde istikrar için sizlerle birlikte yol ve yöntemler üretmek istedik.

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

TEMSİLDE ADALET VE YÖNETİMDE İSTİKRAR OLMAMASI
SORUNUNA ÇÖZÜM ÜRETMEK İÇİN ÇALIŞMA YÖNTEMİ

Masa Rapor No:

1

- Hukuk Çözüm Masası “SEÇİMLERDE TEMSİLDE ADALET ve YÖNETİMDE İSTİKRAR OLMAMASI” sorununu yukarıdaki şekilde tanımlamıştır.
- 19 kişiden oluşan parti eğitmenleri “SEÇİMLERDE TEMSİLDE ADALET ve YÖNETİMDE İSTİKRAR OLMAMASI” sorununa çözüm bulma çalışmalarına katılmak üzere gönüllü olmuştur.
- Her bir parti eğitmeni kendi doğal çevresinden, tartışılan konu ile ilgili olarak bilgi/deneyimi olan en az beş, en fazla yedi kişi belirlemiş ve ilgili soruna çözüm bulmak üzere çalışmalara katılmaları için ikna etmiştir. Böylece “SEÇİMLERDE TEMSİLDE ADALET ve YÖNETİMDE İSTİKRAR OLMAMASI” sorununa çözüm aramak üzere toplam 111 gönüllü katılımcı belirlenmiştir.
- Çözüm arama toplantıları 15 Haziran 2021 Tarihinde, grubun belirlediği bir zamanda en fazla 45 dakika süreyle WhatsApp/Zoom üzerinden görüntülü olarak yapılmıştır.
- Toplantıda her katılımcının eşit süre kullanmasına dikkat edilmiştir.
- Katılımcılar tarafından önerilen her çözümlerin sosyal demokrasinin “Eşitlik, Özgürlük, Adalet ve Dayanışma” ilkelerine aykırı olmamasına dikkat edilmiştir.
- Her eğitmen üretilen çözümleri not alarak raporunu 24 saat içinde modül grubunda birlikte çalıştığı kişiye ilgili masaya gönderilmek üzere iletmıştır.
- Çözüm önerileri tercihen 10 maddeyi geçmeyecek şekilde (12 punto ile yazılmak kaydıyla en fazla bir A4 sayfası) raporlanmıştır.
- Hukuk Çözüm Masasına “SEÇİMLERDE TEMSİLDE ADALET ve YÖNETİMDE İSTİKRAR OLMAMASI” sorunuyla ilgili toplam 19 adet rapor gelmiştir.
- Çözüm masası kendi içinden üç rapor tekleştiricisi belirlemiş ve her rapor tekleştiricisi kendisine iletilen raporları inceleyerek en sık dile getirilen maddeleri dikkate alarak bir rapor hazırlamıştır.
- Tekleştirilen raporlar tercihen 10 maddeyi geçmeyecek şekilde (12 punto ile yazılmak kaydıyla en fazla bir A4 sayfası) hazırlanmıştır. Böylece çözüm masasına tekleştirilen üç rapor sunulmuştur.
- Çözüm masası tekleştirilen üç raporu incelemiş, bu raporları tek bir nihai rapor haline getirmiş ve 18 Haziran 2021 tarihinde ilgili modül çalışma grubu üyesine iletmıştır.
- Çözüm masasından gönderilen nihai rapor, aynı gün ilgili modül çalışma grubu üyesi tarafından o konuyu tartıştıran 19 eğitmene, eğitmenler de kendi gruplarındaki tartışmacılara iletmıştır.

#İktidarYoluPartiOkulu

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

TEMSİLDE ADALET VE YÖNETİMDE İSTİKRAR OLMAMASI
SORUNU İÇİN ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Masa Rapor No:

1

1. Güçlendirilmiş parlamenter sisteme dönülmesi,
2. Seçim barajının kaldırılması veya minimum seviyeye indirilmesi,
3. Siyasi Partiler Yasasında, doğrudan katılım demokrasi modeli ile temsili demokrasi modelinin hayata geçirilmesi için çağdaş, akılcı ve adil hukuki düzenlemelerin yapılması, parmak boyasının yeniden uygulanması,
4. YSK'nin bağımsızlığının sağlanması, işleyişi ve üye seçiminin tamamen yürütmeden bağımsız hale getirilmesi, YSK kararlarının AYM denetimine açılması,
5. Kadın ve gençlerin siyasal katılım, demokratik sistemde seçilme haklarının geliştirilmesi ve hukuki olarak güvence altına alınması, cinsiyet ve gençlik kotalarının adil uygulanması,
6. Aday adaylığı ve kesinleşen adaylık başvuruları aşamasında talep edilen ücretin kaldırılması, seçilme hakkının ücretsiz olmasının sağlanması, adaylıklar ve sonrası seçilenlerde görev süre-dönem kısıtlaması yapılması (En fazla üç dönem gibi),
7. Bütün parti, dernek sendika, demokratik kitle örgütleri, sivil toplum kuruluşları ile bütün yurttaşları kapsayan çok ortaklı bir yönetim ve yönetime katılım sistemleri kurulması,
8. Halkın eğitime önem verilmesi, Sandık Güvenliği ve Sokak Örgütlenmesi (Öbek) çalışmalarına örgütlerce hız verilmesi, partilerde parti içi eğitimin yaygın ve etkili bir şekilde yapılması,
9. E-Parti sisteminin benimsenmesi ve e-üyelik, e-sandık ve e-seçim sisteminin partinin kurumsallık ölçütü bağlamında hayata geçirilmesi, parti üyeleri, seçim bölgesinde sivil toplum kuruluşları, düşünce kulüpleri, sosyal ve dayanışma kuruluşları ile derneklerin ve bölgede yaşayan halkın da doğrudan katılım sağladığı elektronik kurumsallık sisteminin hayata geçirilmesi,
10. Parti içi demokraside delege sisteminin kaldırılması, adayların tüm üyeler tarafından ön seçimle seçilmesi ve seçimlerin çarşaf listeyle yapılması gereklidir.

CHP PARTİ OKULU

#İktidarYoluPartiOkulu

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

SEÇİMLERDE TEMSİLDE ADALET VE YÖNETİMDE İSTİKRAR
SORUNUNUN ÇÖZÜMÜ İÇİN ÖNERİLEN KAYNAKLAR

Masa Rapor No:
1

1. Ekrem Ali AKARTÜRK, **Oy Hakkının Anayasal İlkeleri**, Legal Kitabevi, İstanbul, 2017.
2. Ekrem Ali AKARTÜRK, Tevfik Sönmez KÜÇÜK, "**Çağdaş Eğilimler Işığında Seçim Uyuşmazlıklarının Denetimi**", Legal Hukuk Dergisi, Cilt 17, Sayı 198, 2019.
3. Serhat ALTINKÖK, "**Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İçtihatları Çerçevesinde Serbest Seçim Hakkı**", Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, C. 1, S. 5 Haziran 2015
4. Ümit GÜVEYİ, **Demokratik Devlet İlkesi Çerçevesinde Seçimlerin Yönetimi ve Denetimi**, XII Levha Yayınları, İstanbul, Ekim 20
5. Korkut KANADOĞLU, "**Karşılaştırmalı Anayasa Hukukunda Seçim Hukuku Uyuşmazlıkları**", in Havva Karagöz/Atagün Mert Kejanlıoğlu (Editörler), Seçim, Demokrasi ve Seçim Sistemleri Sempozyumu, XII Levha Yayınları, İstanbul, Mart 2019.
6. Tevfik Sönmez KÜÇÜK, **Parti İçi Demokrasi**, XII Levha Yayınları, İstanbul, Nisan 2015.
7. Nihan ÖZALP YANCI, "**Yüksek Seçim Kuruluna İlişkin Güncel Anayasal Tartışmalar**", Anayasa Hukuku Dergisi, C. 4, S. 8, 2015.
8. Abdullah SEZER, **Demokrasi Teorisinde ve Pratiğinde Seçim Barajları**, Legal Kitabevi, İstanbul, 2014.
9. Tolga ŞİRİN, "**Anayasa Şikâyeti Usulünde Serbest Seçim Hakkı Bağlamında Karşılaşılan Sorunlar**", in Havva Karagöz/Atagün Mert Kejanlıoğlu (Editörler), Seçim, Demokrasi ve Seçim Sistemleri Sempozyumu, XII Levha Yayınları, İstanbul, Mart 2019.
10. Sultan ÜZELTÜRK TAHMAZOĞLU, "**Türk Anayasa Mahkemesi Kararlarında Seçim Sistemleri**", Anayasa Yargısı Dergisi, C. XXIII, 2006.

CHP PARTİ OKULU

#İktidarYoluPartiOkulu

CHPPARTİ OKULU

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi ÇözüYorum Hukuk Masası

YASAMA DOKUNULMAZLIĞININ OLMAMASI SORUNU İÇİN ÇÖZÜM RAPORU

TARİH: 02.07.2021

ÇÖZÜM MASASI RAPOR NO: 2 (Pilot Çalışma)

ÇÖZÜM ÜRETMEK İÇİN ÇALIŞAN GRUP SAYISI: 17

ÇÖZÜM ÜRETMEK İÇİN ÇALIŞAN TOPLAM KATILIMCI SAYISI: 62

ÇÖZÜM MASASI ÜYELERİ:

Doç. Dr. Tevfik SÖNMEZ KÜÇÜK (Hukukçu, Bilim İnsanı)
Gökçe GÖKÇEN (Hukukçu, CHP MYK Üyesi)
Serpil EJDER (Hukukçu, Parti İçi Eğitim Birimi Üyesi)
Mustafa CİNKILIÇ (Hukukçu)
Zerrin FİLAZİ (Rapor Tekleştircisi)
Necip BEKTAŞ (Rapor Tekleştircisi)
Ülkü ÜLTUNTAŞAR (Rapor Tekleştircisi)
Bahar ÖZGÖRÜN (Rapor Tekleştircisi)
Veli REÇPER (Rapor Tekleştircisi)
Murat DAŞDEMİR (Rapor Tekleştircisi)

ÇÖZÜM ARAMA GRUPLARINI YÖNETEN EĞİTMENLER:

Taner Kırmızıgül, Temel Ayaz, Bahar Özgörün, Ülkü Altundaşar, Veli Reçper, Yaprak Hayriye Eryılmaz, Derya Şentürk, Zeki Yalçındere, Zerrin Filazi

İsmail Hakkı KURT (Çözüm Odaklı Düşünme Modül Koordinatörü)

Aytuğ ATICI (Parti İçi Eğitim Sorumlusu, CHP 24-26. Dönem Mersin Milletvekili)

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

YASAMA DOKUNULMAZLIĞININ OLMAMASI SORUNUNUN
TANIMI

Masa Rapor No:
2

Temsili demokrasilerde halk; egemenlik hakkını belirli sürelerle kullanmak ve halkı, halk için, halk yararına yönetmek için temsilcileri olan milletvekillerini seçerler.

Bu vekiller, dünyada ve ülkede meydana gelecek ekonomik sosyal ve kültürel gelişmelere göre var olan yasaları değiştirmek, ortadan kaldırmak, gerektiğinde yeni yasalar koymak için faaliyet yürütürler. Bu faaliyetleri sırasında doğal olarak var olan yasal düzenlemelere aykırı, var olan yasal düzenlemelerin karşısında ve var olan yasal düzenlemelere göre suç teşkil edebilecek öneriler de getirebilirler. İşte halkın, belirli bir süre yetkilerinin kullanan temsilcilerinin var olan yasalara göre, toplum yararına düşündükleri fikirlerini, yasal ceza sınırlarını düşünmeden ifade edebilmeleri olanağı sağlanmalıdır. Aksi takdirde, donmuş ve çağın gelişimine cevap veremeyen yasa kalıplarını değiştirmek, toplumu çağdaş medeniyet seviyesinin üzerine çıkarmak mümkün değildir.

Temsili, parlamenter demokrasilerde bu ihtiyacı karşılamak üzere 'Yasama Dokunulmazlığı' 'Yasama sorumsuzluğu' müesseseleri geliştirilmiştir. Yasama Dokunulmazlığı: milletin temsilcilerinin halk adına, halk için görevlerini kesintisiz sürdürebilmeleri için, milletin vekilleri hakkında, suç işledikleri iddiasıyla, parlâmentonun izni olmadan, gözaltına alma, tutuklama gibi cezai işlemlerinde bulunulamayacağı anlamına gelmektedir. Yasama dokunulmazlığı, parlamento üyeleri lehine tanınmış gerçek bir muafiyet konumundadır. Ceza kanunları karşısında vatandaşların eşitliği ilkesinin bir istisnası niteliğindedir. Yasama Sorumsuzluğu ise; "mutlak dokunulmazlık" da denilen bu kavram, 'parlamento üyelerinin yasama görevlerini yerine getirirken sarf ettikleri sözlerden, açıkladıkları düşüncelerden ve verdikleri oylardan dolayı herhangi bir hukukî veya cezaî takibata uğramayacakları anlamına gelir'. Yasama sorumsuzluğunun tanınmasındaki amaç, parlamento üyelerinin yasama çalışmaları esnasındaki söz, düşünce ve oy hürriyetlerini tam olarak korumaktır. Bu sorumsuzluk sayesinde, parlamento üyeleri hiçbir şeyden çekinmeyerek, düşüncelerini serbestçe açıklayacaklar, serbestçe oy kullanacaklardır'

1982 Anayasasının 83. Maddesinde de 'Yasama dokunulmazlığı' başlığı altında " Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Meclis çalışmalarındaki oy ve sözlerinden, Mecliste ileri sürdükleri düşüncelerden, o oturumdaki Başkanlık Divanının teklifi üzerine Meclisce başka bir karar alınmadıkça bunları Meclis dışında tekrarlamak ve açığa vurmaktan sorumlu tutulamazlar." denmektedir.

Ancak, siyasi iktidarlar özellikle muhalif düşünceleri bu anayasal güvenceden yararlandırmama eğiliminde ve seçilen temsilcilerin düşüncelerini serbestçe ifade etme hakkını engelleme eğilimindedir. Ülkemiz, dokunulmazlıkları kaldırılan, seçtikleri parlamentodan yaka paça çıkarılan ve yargılanan milletvekilleri görüntüleriyle, dünya halklar ailesi içerisinde ayıplı bir demokrasi görüntüsü vermektedir.

Burada, yukarıda belirlenen sorunun ana hatlarına değinilmiş olup 'Yasama Dokunulmazlığı', 'Yasama Sorumsuzluğu' nun sağlanması için sizlerle birlikte yol ve yöntemler üretmek istedik.

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

YASAMA DOKUNULMAZLIĞININ OLMAMASI
SORUNUNA ÇÖZÜM ÜRETMEK İÇİN ÇALIŞMA YÖNTEMİ

Masa Rapor No:

2

- Hukuk Çözüm Masası “YASAMA DOKUNULMAZLIĞININ OLMAMASI” sorununu yukarıdaki şekilde tanımlamıştır.
- 17 kişiden oluşan parti eğitmenleri “YASAMA DOKUNULMAZLIĞININ OLMAMASI” sorununa çözüm bulma çalışmalarına katılmak üzere gönüllü olmuştur.
- Her bir parti eğitmeni kendi doğal çevresinden, tartışılan konu ile ilgili olarak bilgi/deneyimi olan en az üç, en fazla yedi kişi belirlemiş ve ilgili soruna çözüm bulmak üzere çalışmalara katılmaları için ikna etmiştir. Böylece “YASAMA DOKUNULMAZLIĞININ OLMAMASI” sorununa çözüm aramak üzere toplam 62 gönüllü katılımcı belirlenmiştir.
- Çözüm arama toplantıları 30 Haziran 2021 – 01 Temmuz 2021 tarihlerinde, grubun belirlediği bir zamanda en fazla 45 dakika süreyle WhatsApp/Zoom üzerinden görüntülü olarak yapılmıştır.
- Toplantıda her katılımcının eşit süre kullanmasına dikkat edilmiştir.
- Katılımcılar tarafından önerilen her çözümlerin sosyal demokrasinin “Eşitlik, Özgürlük, Adalet ve Dayanışma” ilkelerine aykırı olmamasına dikkat edilmiştir.
- Her eğitmen üretilen çözümleri not alarak raporunu 24 saat içinde modül grubunda birlikte çalıştığı kişiye ilgili masaya gönderilmek üzere iletmıştır.
- Çözüm önerileri tercihen 10 maddeyi geçmeyecek şekilde (12 punto ile yazılmak kaydıyla en fazla bir A4 sayfası) raporlanmıştır.
- Hukuk Çözüm Masasına “YASAMA DOKUNULMAZLIĞININ OLMAMASI” sorunuyla ilgili toplam 17 adet rapor gelmiştir.
- Çözüm masası kendi içinden üç rapor tekleştiricisi belirlemiş ve her rapor tekleştiricisi kendisine gönderilen raporları inceleyerek en sık dile getirilen maddeleri dikkate alarak bir rapor hazırlamıştır.
- Tekleştirilen raporlar tercihen 10 maddeyi geçmeyecek şekilde (12 punto ile yazılmak kaydıyla en fazla bir A4 sayfası) hazırlanmıştır. Böylece çözüm masasına tekleştirilen üç rapor sunulmuştur.
- Çözüm masası tekleştirilen üç raporu incelemiş, bu raporları tek bir nihai rapor haline getirmiş ve 02 Temmuz 2021 tarihinde ilgili modül çalışma grubu üyesine iletmıştır.
- Çözüm masasından gönderilen nihai rapor, aynı gün ilgili modül çalışma grubu üyesi tarafından o konuyu tartışılan 17 eğitmene, eğitmenler de kendi gruplarındaki tartışmacılara iletmıştır.

#İktidarYoluPartiOkulu

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

YASAMA DOKUNULMAZLIĞININ OLMAMASI SORUNU İÇİN
ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Masa Rapor No:
2

1. Dokunulmazlık bir zırh olarak görülmemeli işlediği adi suçlardan dolayı parlamenterler sıradan bir vatandaş gibi yargılanmalıdır. Sadece kürsü dokunulmazlığı olacak şekilde düzenlenebilir
2. Yasama dokunulmazlığı sadece parlamento içerisinde değil, parlamento içerisinde grubu bulunan siyasal partiler içerisinde de sağlanmalı, siyasi partilerin milletvekillerinin yasama faaliyetleri üzerindeki grup kontrol mekanizmasının kaldırılması, milletin oyu ile seçilmiş milletvekilleri partilerin değil halkın milletvekilleri olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Bu nedenle parti grubundan ayrı görüş beyan eden milletvekillerinin üyesi oldukları partiden ihraç yolu hukuki bir düzenleme ile kapanmalıdır. Kürsü ve yasama faaliyeti dokunulmazlığı sağlanmalıdır.
3. Kuvvetler ayrılığına dayalı çağdaş bir parlamenter demokrasi, yeniden ve daha güçlü bir şekilde inşa edilmelidir. Liyakate dayalı bir sistem kurulmalıdır.
4. Yasama ve yargı, yürütmenin bugünkü gücüne erişerek, kuvvetler ayrılığı ve güçler dengesi ilkesi sağlanmalıdır. Yasama, Avrupa'daki hali ile çeşitliliği bol bir yapıda olmalıdır ki, kontrol mekanizmaları çoğalsın.
5. Yargı kesinlikle bağımsız olmalıdır. Bağımsız yargı olmadan parti kapatma kabul edilemez.
6. Temsili demokrasi sisteminde yasama dokunulmazlığının güvencesi Anayasa ve anayasa hukuku olmalıdır. Anayasa Mahkemesi milletvekilleri hakkında düzenlenen fezlekeleri denetleme, iptal etme ve meclis genel kurulunca yapılmış siyasi oylamaları yürürlükten kaldırma yetkisine kavuşturulmalıdır.
7. "Devlet Sırrı", "Milli Güvenlik" gibi kavramların çerçevesi çizilmeli, siyasi iktidarın bu kavramları kullanarak dokunulmazlık korumasını kaldırmasının önüne geçilmelidir. Mutlaka bir an önce parlamenter sisteme dönüp Cumhurbaşkanı'nın verdiği keyfi kararlarından vazgeçilmelidir.
8. Fezlekeler kamuoyu ile şeffaf bir şekilde paylaşılmalıdır. Fezlekeler baskı aracı olarak kullanılmamalıdır.
9. Milletvekili adaylarının geçmişi iyice araştırılmalı ve Siyasi Etik Yasası çıkarılmalıdır.

CHP PARTİ OKULU

#İktidarYoluPartiOkulu

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

YASAMA DOKUNULMAZLIĞININ OLMAMASI SORUNUNUN
ÇÖZÜMÜ İÇİN ÖNERİLEN KAYNAKLAR

Masa Rapor No:
2

1. Kadir AKTAŞ, **TBMM Uygulaması Anlatımıyla Yasama Dokunulmazlığı**, Adalet Yayınları, Ankara, 2009.
2. Osman CAN / Duygu ŞİMŞEK AKTAŞ, “**Venedik Komisyonu Raporları Işığında Anayasa’nın Geçici 20. Maddesi ve Yasama Dokunulmazlığı – Enis Berberoğlu Kararı**”, Ord. Prof. Dr. Ali Fuad Başgil’in Anısına Armağan, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, Nisan 2019.
3. Demirhan Burak ÇELİK, “**Tutuklu Milletvekilleri, Seçme ve Seçilme Hakkı ve Anayasa Mahkemesi**”, in Havva Karagöz / Atagün Mert Kejanlıoğlu (Editörler), Seçim, Demokrasi ve Seçim Sistemleri Sempozyumu, On İki Levha Yayınları, İstanbul, Mart 2019.
4. Kemal GÖZLER, “**Yasama Dokunulmazlığı: Bir Karşılaştırmalı Anayasa Hukuku İncelemesi**”, AÜSBFD, Cilt 56, Sayı 3, 2001.
5. Metin KIRATLI, **Parlamentar Muafiyetler**, Sevinç Matbaası, 1961.
6. Ömer KESKİNSOY, **Yasama Sorumsuzluğu**, Turhan Kitabevi, Ankara, 2007.
7. Tevfik Sönmez KÜÇÜK, **Anayasa Hukukundaki Çağdaş Eğilimler Işığında Parlamentar Dokunulmazlıklar**, Legal Kitabevi, İstanbul, Kasım 2019.
8. Ergun ÖZBUDUN, “**Yasama Sorumsuzluğu ve Yasama Dokunulmazlığı: Hukuki Mahiyeti ve Farkları**”, TBB Dergisi, Sayı 59, 2005.
9. Murat SEVİNÇ, **Türkiye’de Milletvekillerinin Dokunulmazlıkları**, Kırilangıç Yayınevi, Ankara, 2004.
10. Tolga ŞİRİN, “**Dokunulmazlıkları Kaldıran Anayasa Değişikliği Hakkında Gözlemler**”, Anayasa Hukuku Dergisi, Cilt 5, Sayı 9, 2016.

CHP PARTİ OKULU

#İktidarYoluPartiOkulu

CHP PARTİ OKULU

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi ÇözüYorum Hukuk Masası

YÜRÜTME ORGANININ DENETLENEMEMESİ SORUNU İÇİN ÇÖZÜM RAPORU

TARİH: 22.08.2021

ÇÖZÜM MASASI RAPOR NO: 3 (Pilot Çalışma)

ÇÖZÜM ÜRETMEK İÇİN ÇALIŞAN GRUP SAYISI: 10

ÇÖZÜM ÜRETMEK İÇİN ÇALIŞAN TOPLAM KATILIMCI SAYISI: 88

ÇÖZÜM MASASI ÜYELERİ:

Doç. Dr. Tevfik SÖNMEZ KÜÇÜK (Hukukçu, Bilim İnsanı)
Gökçe GÖKÇEN (Hukukçu, CHP MYK Üyesi)
Serpil EJDER (Hukukçu, Parti İçi Eğitim Birimi Üyesi)
Mustafa CİNKILIÇ (Hukukçu)
Zerrin FİLAZİ (Rapor Tekleştircisi)
Necip BEKTAŞ (Rapor Tekleştircisi)
Ülkü ÜLTUNTAŞAR (Rapor Tekleştircisi)
Bahar ÖZGÖRÜN (Rapor Tekleştircisi)
Veli REÇPER (Rapor Tekleştircisi)
Murat DAŞDEMİR (Rapor Tekleştircisi)

ÇÖZÜM ARAMA GRUPLARINI YÖNETEN EĞİTMENLER:

Taner Kırmızıgül, Temel Ayaz, Bahar Özgörün, Ülkü Altundaşar, Veli Reçper, Yaprak Hayriye Eryılmaz, Derya Şentürk, Zeki Yalçındere, Zerrin Filazi

İsmail Hakkı KURT (Çözüm Odaklı Düşünme Modül Koordinatörü)

Aytuğ ATICI (Parti İçi Eğitim Sorumlusu, CHP 24-26. Dönem Mersin Milletvekili)

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

YÜRÜTME ORGANININ DENETLENEMEMESİ SORUNUN
TANIMI

Masa Rapor No:
3

Demokrasi; en kısa tanımıyla halkın kendi kendini yönetmesidir. Halkın doğrudan doğruya yönetme işlevini üstlendiği demokrasilere 'Doğrudan Demokrasi' temsilcileri eliyle yaptığı yönetme işlevine de "Temsili Demokrasi" diyoruz.

Temsili demokrasinin vazgeçilmez unsurlarından bir de siyasi partilerdir. Her yurttaş kendi düşüncelerini ifade ettiğini düşündüğü siyasi partiye oy verir ve ülkenin seçim sistemine uygun olarak bugün için seçmenin %10'unun oyunu alan parti parlamentoya girer. Partili Cumhurbaşkanlığı sisteminde- özel istisnalar dışında-cumhurbaşkanının lideri olduğu parti çoğunluk oluşturur.

Diğer partiler, Cumhurbaşkanının ve partisinin yaptıklarına ya da yapamadıklarına, kendi parti programları doğrultusunda destek ya da muhalefet ederler. Sistemimizde Anayasanın 8. Maddesine göre "Yürütme yetkisi ve görevi, Cumhurbaşkanı" tarafından kullanılır. Yürütme organının denetimi demek Cumhurbaşkanının faaliyetlerinin denetimidir.

Anayasanın 98. Maddesine göre; "Türkiye Büyük Millet Meclisi; Meclis araştırması, genel görüşme, Meclis soruşturması ve yazılı soru yollarıyla bilgi edinme ve denetleme yetkisini kullanır."

Önemli bir denetim mekanizması olan 'Gensoru' ve 'Meclis Soruşturması' 2017 referandumuyla sistemden çıkarılmıştır. Siyasi partiler, Mecliste denetim faaliyetlerini – Meclisin anayasası kabul edilen- Meclis İç Tüzüğü kapsamında yaparlar.

Bugün için iktidar partisi istemediği sürece 'yazılı soru sorma ve bilgi edinme' dışında muhalefetin hiçbir hareket alanı bulunmamaktadır. Bu olanağın da İç Tüzüğün 99 maddesindeki; "Yazılı sorular süresi içinde cevaplandırılmazsa, yazılı soru önergesinin süresi içinde cevaplandırılmadığı gelen kâğıtlar listesinde ilan edilir ve bu durum Cumhurbaşkanı yardımcısına veya bakanlara gönderilir." düzenleme dikkate alındığında hiçbir müeyyidesi yoktur. Öncelikle muhalefetin görüş ve eleştirilerini daha fazla sunabilmesi için iç tüzükte değişiklikler yapılması gerekmektedir.

CHP PARTİ OKULU

#İktidarYoluPartiOkulu

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

YÜRÜTME ORGANININ DENETLENEMEMESİ SORUNUNA
ÇÖZÜM ÜRETMEK İÇİN ÇALIŞMA YÖNTEMİ

Masa Rapor No:

3

- Hukuk Çözüm Masası, yürütme organının denetlenememesi sorununu yukarıdaki şekilde tanımlamıştır.
- 10 kişiden oluşan parti eğitmenleri, yürütme organının denetlenememesi sorununa çözüm bulma çalışmalarına katılmak üzere gönüllü olmuştur.
- Her bir parti eğitmeni kendi doğal çevresinden, tartışılan konu ile ilgili olarak bilgi/deneyimi olan en az beş, en fazla dokuz kişi belirlemiş ve ilgili soruna çözüm bulmak üzere çalışmalara katılmaları için ikna etmiştir. Böylece yürütme organının denetlenememesi sorununa çözüm aramak üzere toplam 88 gönüllü katılımcı belirlenmiştir.
- Çözüm arama toplantıları 55 Ağustos 2021 – 20 Ağustos 2021 Tarihlerinde, grubun belirlediği bir zamanda en fazla 45 dakika süreyle WhatsApp/Zoom üzerinden görüntülü olarak yapılmıştır.
- Toplantıda her katılımcının eşit süre kullanmasına dikkat edilmiştir.
- Katılımcılar tarafından önerilen her çözümlerin sosyal demokrasinin “Eşitlik, Özgürlük, Adalet ve Dayanışma” ilkelerine aykırı olmamasına dikkat edilmiştir.
- Her eğitmen üretilen çözümleri not alarak raporunu 24 saat içinde modül grubunda birlikte çalıştığı kişiye ilgili masaya gönderilmek üzere iletmiştir.
- Çözüm önerileri tercihen 10 maddeyi geçmeyecek şekilde (12 punto ile yazılmak kaydıyla en fazla bir A4 sayfası) raporlanmıştır.
- Hukuk Çözüm Masasına, yürütme organının denetlenememesi sorunuyla ilgili toplam 10 adet rapor gelmiştir.
- Çözüm masası kendi içinden üç rapor tekleştiricisi belirlemiş ve her rapor tekleştiricisi kendisine gönderilen raporları inceleyerek en sık dile getirilen maddeleri dikkate alarak bir rapor hazırlamıştır.
- Tekleştirilen raporlar tercihen 10 maddeyi geçmeyecek şekilde (12 punto ile yazılmak kaydıyla en fazla bir A4 sayfası) hazırlanmıştır. Böylece çözüm masasına tekleştirilen üç rapor sunulmuştur.
- Çözüm masası tekleştirilen üç raporu incelemiş, bu raporları tek bir nihai rapor haline getirmiş ve 22 Ağustos 2021 tarihinde ilgili modül çalışma grubu üyesine iletmiştir.
- Çözüm masasından gönderilen nihai rapor, aynı gün ilgili modül çalışma grubu üyesi tarafından o konuyu tartıştıran 10 eğitmene, eğitmenler de kendi gruplarındaki tartışmacılara iletmiştir.

#İktidarYoluPartiOkulu

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

YÜRÜTME ORGANININ DENETLENEMEMESİ SORUNU İÇİN
ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Masa Rapor No:
3

1. Başkanlık sistemine geçilmesi ve 2017 referandumu ile Mecliste muhalefetin etkinliğine adeta son verilmiştir. Bu durum ilgili Anayasa maddeleri ile çelişmekte, toplumun mecliste temsil hakkını elinden almaktadır. İç tüzük değiştirilerek acilen Anayasaya uygun bir düzenleme yapılması gerekmektedir.
2. Ana muhalefet partisi olarak Cumhuriyet Halk Partisi bir 'Gölge Kabin'e oluşturabilir. Genel Başkan yardımcılarını, MYK ya da parti meclisi üyelerinin uzmanlık alanlarına uygun olarak, liyakata dayalı bir görevlendirme yapılmalıdır.
3. Yüksek yargı kurumunun oluşumu Mecliste muhalefetin etkinleştirilmesi ve yürütme organını denetleyebilmesine imkan verecek şekilde olmalıdır.
4. Seçim sisteminin halkın iradesini yansıtacak, azınlığın da söz hakkını koruyan, seçilmesini sağlayan şekilde olması gerekmektedir.
5. Etkin muhalefetin ilk şartı 'samimi ve güvenilir' olmaktır. İktidar partisini muhalefet zeminini ortadan kaldırdı diye eleştirirken partimizin, atama yoluyla görevlendirme yapıyor olması, delegelik sistemini benimsemiş olması; anti-demokratik uygulamalara yaptığı eleştirilerin seçmen nezdinde inandırıcılığını kaybetmesine sebep olmaktadır. Cumhuriyet Halk Partisi diktatörlüğe karşı bir tutum içerisinde iken, demokrasinin tüm unsurlarını kendi örgütünde etkin kılmalı, partide dikey iletişim sağlanmalı, topluma bu yöntem ile tutarlı bir mesaj vermelidir.
6. Muhalefet, iktidarın uygulamalarını ve bütçesel çalışmalarını hukuki çerçevede denetlemeli ve icraatlarını takip edip ülke kaynaklarının verimli ve yerinde kullanılmasını sağlamalıdır.
7. Muhalefet, gençlerin, kadınların ve potansiyel seçmenlerin nabzını güncel araştırmalar ve anketlerle tutarak, onların ilgi ve ihtiyaçlarına yönelik iletişime de ağırlık vermelidir.
8. Katılımcı, demokratik hukuk devleti için TBMM temelli bir anayasal düzenlemeyi gerekli kılan Güçlendirilmiş Parlamenter Sistem, bağımsız ve tarafsız yargı ile muhalefet hakkı etkili ve somut güvencelere kavuşturulmalı, yazılı ve sözlü soru önergeleri, gensoru, meclis araştırma ve soruşturma komisyonları ile yeniden düzenlenecek komisyonların etkin kılınması için İç Tüzükte Anayasa hükümlerini de somutlaştıran düzenlemeler yapılmalıdır.
9. Z-kuşağı gençlik iyi tanınmalıdır. Bizzat bu gençlerle görüşülerek iyi bir diyalog sağlanmalı ve sorunları/beklentileri iyi anlaşılmalı, buna göre vaatlerde bulunulmalıdır.
10. Kamu hesaplarının şeffaflığı ve hesap verilebilirlik açısından Kesin Hesap Komisyonu kurulmalı, kurulacak komisyonun başkanı ana muhalefet partisinden olmalı, böylece yürütme, yasamaya seçimler dışında da hesap vermelidir.
11. Meclis Genel Kurul görüşmeleri ve komisyon görüşmelerinin tamamı, saydamlık ve halkın bilgilendirme hakkı gereği, televizyon ve internet olanaklarıyla canlı yayımlanmalıdır.

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

YÜRÜTME ORGANININ DENETLENEMEMESİ SORUNUNUN
ÇÖZÜMÜ İÇİN ÖNERİLEN KAYNAKLAR

Masa Rapor No:
3

1. Faruk BİLİR, “**Hükümetin Siyasi Sorumluluğu ve Gensoru**”, in Hasan Erikli/Bahadır Yeşilirmak (Ed.), **Parlamente Denetim Sempozyumu**, TBMM Yayınları, Ankara, 2012.
2. Ozan ERGÜL, “**Parlamento Hukukunda Meclis Araştırması ve Genel Görüşme**”, in Hasan Erikli/Bahadır Yeşilirmak (Ed), **Parlamente Denetim Sempozyumu**, TBMM Yayınları, Ankara, 2012.
3. Mehmet Merdan HEKİMOĞLU, “**Parlamentonun Hükümeti Denetleme Araçları: Federal Alman Anayasa Hukuku Açısından Karşılaştırmalı Bir Bakış**”, **Güncel Aylık Hukuk Dergisi**, Mayıs 2010/5-77.
4. Tevfik Sönmez KÜÇÜK, “**Türkiye’de Parlamentonun Bilgi Edinme Araçlarının Etkinliği**”, **YÜHFD (Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nin Kuruluşu'nun 20. Yılı Armağanı)**, Cilt: XIII, Sayı: 2, 2016.
5. İrfan NEZİROĞLU, “**Türkiye Büyük Millet Meclisinde Parlamente Denetim Aracı Olarak Sözlü Soru Önergelerinin Etkinliği**”, **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 8, Sayı 2, 2006.
6. Erdal ONAR, **Meclis Araştırması**, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları No. 419, Ankara, 1977.
7. Cem Çağatay ORAK, “**Parlamento Hukukundaki İşlevselliği Bakımından Genel Görüşme Yöntemi**”, **TBB Dergisi**, Sayı 48, 2003.
8. Ergun ÖZBUDUN, **Parlamente Rejimlerde Parlamentonun Hükümeti Murakabe Vasıtaları**, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları No. 171, Ankara, 1962.
9. İlder TURAN, “**Parlamente Demokraside Denetim İşlevi ve Türkiye**”, **AÜSBFD**, Cilt 33, Sayı 1, Mart-Haziran 1978.
10. Didem YILMAZ, “**Müzakere İşlevi Açısından Yasama Organı**”, **Anayasa Hukuku Dergisi**,. Cilt 5, Sayı 9, 2016.

CHP PARTİ OKULU

#İktidarYoluPartiOkulu

CHPPARTİ OKULU

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi ÇözüYorum Hukuk Masası

KADINA YÖNELİK ŞİDDET SORUNU İÇİN ÇÖZÜM RAPORU

TARİH: 16.09.2021

ÇÖZÜM MASASI RAPOR NO: 4 (Pilot Çalışma)

ÇÖZÜM ÜRETMEK İÇİN ÇALIŞAN GRUP SAYISI: 17

ÇÖZÜM ÜRETMEK İÇİN ÇALIŞAN TOPLAM KATILIMCI SAYISI: 83

ÇÖZÜM MASASI ÜYELERİ:

Doç. Dr. Tefvik SÖNMEZ KÜÇÜK (Hukukçu, Bilim İnsanı)
Gökçe GÖKÇEN (Hukukçu, CHP MYK Üyesi)
Serpil EJDER (Hukukçu, Parti İçi Eğitim Birimi Üyesi)
Mustafa CİNKILIÇ (Hukukçu)
Zerrin FİLAZİ (Rapor Tekleştircisi)
Necip BEKTAŞ (Rapor Tekleştircisi)
Ülkü ÜLTUNTAŞAR (Rapor Tekleştircisi)
Bahar ÖZGÖRÜN (Rapor Tekleştircisi)
Veli REÇPER (Rapor Tekleştircisi)
Murat DAŞDEMİR (Rapor Tekleştircisi)

ÇÖZÜM ARAMA GRUPLARINI YÖNETEN EĞİTMENLER:

Taner Kırmızıgül, Temel Ayaz, Bahar Özgörün, Ülkü Altundaşar, Veli Reçper, Yaprak Hayriye Eryılmaz, Derya Şentürk, Zeki Yalçındere, Zerrin Filazi

İsmail Hakkı KURT (Çözüm Odaklı Düşünme Modül Koordinatörü)

Aytuğ ATICI (Parti İçi Eğitim Sorumlusu, CHP 24-26. Dönem Mersin Milletvekili)

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

KADINA YÖNELİK ŞİDDET SORUNUNUN TANIMI

Masa Rapor No:

4

Kadına yönelik şiddet, dünyada ve ülkemizde, kentli-köylü, eğitilmiş-eğitimsiz, varlıklı-yoksul, genç-yaşlı, ev kadını-çalışan kadın farkı olmaksızın kadınların büyük çoğunluğunun yaşadıkları ortak sorundur. Kadına yönelik şiddet bir insan hakları ihlalidir. Kadına yönelik şiddet, ister kamusal alanda ister özel yaşamda meydana gelsin, kadının fiziksel, ruhsal, sosyal, cinsel ve ekonomik açıdan zarar görmesine, acı çekmesine, onurunun zedelenmesine, kadının özgüvenini yitirmesine ve kadınlara karşı ayrımcılığın sürmesine yol açan bir eylemdir. Kadına yönelik şiddet olaylarına işyerinde, sokakta, okulda, gözaltında, savaşlarda rastlanmaktadır. Ancak, kadınlar en korunduğu yer diye düşünülen “aile içinde” kendi evinde sevgi, saygı beklediği insan(lar) tarafından daha yaygın bir şekilde şiddete uğramaktadır. Kadına karşı şiddet ve aile içi şiddet sorunu çözümlenmedikçe, kadın erkek eşitliğinin sağlanması, kadınlar açısından süregelen özel ve kamusal alanlar arasındaki uçurumun kapatılması mümkün olamayacaktır. Kadınların karar verici konumlarda yeterli sayıda temsil edilememeleri, mağdurun korunması ve şiddetin önlenmesi için kalıcı çözümlerin getirilmesini engellemektedir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası “kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı”nın tanımlandığı 17. maddesi ile herkesin yaşam hakkını garanti altına almayı ve kimsenin “insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamayacağını” taahhüt eder. Toplumsal cinsiyete dayalı şiddet bu anayasal hakkın ihlali anlamına gelmekte, bu ihlalin önlenmesi için devlete önemli sorumluluklar düşmektedir.

1 Ocak 2002’de yürürlüğe giren Yeni Türk Medeni Kanunu’nda; eski Medeni Kanun 39’un ataerkil nitelikler taşıyan “evlilik birliğinin reisi kocadır, evlilik birliğini koca temsil eder, karının ikametgahı kocanın ikametgahıdır” gibi maddeler çıkartılmıştır. Formal eşitlik ilkelerinin kabul edilmesinin ötesinde yeni yasa fiili eşitliği sağlamaya yönelik ev içi emeğini tanıyan değişiklikler getirmiştir. Yasal mal rejimi olarak kabul edilen, “edinilmiş mallara katılma rejimi” boşanma durumunda, evlilik süresince edinilen mallara eşit katılım getirerek, aile içinde yaşanan ekonomik şiddeti sınırlandırmaya yönelik önemli bir adımdır. Ayrıca 17 Ocak 1998’de yürürlüğe giren 4320 sayılı “Ailenin Korunmasına Dair Kanun”, bu kanunda değişiklik yapan 6284 Sayılı Ailenin Korunmasına ve Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun, 1979 yılında kabul edilen (CEDAW) Birleşmiş Milletler Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi, İstanbul Sözleşmesi gibi düzenlemelerle kadına yönelik ayrımcılığın ve şiddetin önlenmesi engellenmeye çalışılmışsa da yasaların etkin uygulanmaması nedeniyle kadına şiddetle ilgili mücadele yetersiz kalmıştır. Kadının güçlendirilmesi, şiddetin önlenmesi, önlenemediği durumlarda etkin soruşturma yürütülmesi ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması noktasında en önemli uluslararası sözleşmelerden biri olan ve 24 Kasım 2011 tarihinde TBMM tarafından onaylanarak yürürlüğe giren İstanbul Sözleşmesi, 20 Mart 2021 tarihinde Cumhurbaşkanının kararı ile feshedilmiştir.

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

KADINA YÖNELİK ŞİDDET
SORUNUNA ÇÖZÜM ÜRETMEK İÇİN ÇALIŞMA YÖNTEMİ

Masa Rapor No:

4

- Hukuk Çözüm Masası, kadına yönelik şiddet sorununu yukarıdaki şekilde tanımlamıştır.
- 17 kişiden oluşan parti eğitmenleri kadına yönelik şiddet sorununa çözüm bulma çalışmalarına katılmak üzere gönüllü olmuştur.
- Her bir parti eğitmeni kendi doğal çevresinden, tartışılan konu ile ilgili olarak bilgi/deneyimi olan en az dört, en fazla yedi kişi belirlemiş ve ilgili soruna çözüm bulmak üzere çalışmalara katılmaları için ikna etmiştir. Böylece kadına yönelik şiddet sorununa çözüm aramak üzere toplam 83 gönüllü katılımcı belirlenmiştir.
- Çözüm arama toplantıları 05 Eylül 2021 – 14 Eylül 2021 Tarihlerinde, grubun belirlediği bir zamanda en fazla 45 dakika süreyle WhatsApp/Zoom üzerinden görüntülü olarak yapılmıştır.
- Toplantıda her katılımcının eşit süre kullanmasına dikkat edilmiştir.
- Katılımcılar tarafından önerilen her çözümlerin sosyal demokrasinin “Eşitlik, Özgürlük, Adalet ve Dayanışma” ilkelerine aykırı olmamasına dikkat edilmiştir.
- Her eğitmen üretilen çözümleri not alarak raporunu 24 saat içinde modül grubunda birlikte çalıştığı kişiye ilgili masaya gönderilmek üzere iletmiştir.
- Çözüm önerileri tercihen 10 maddeyi geçmeyecek şekilde (12 punto ile yazılmak kaydıyla en fazla bir A4 sayfası) raporlanmıştır.
- Hukuk Çözüm Masasına kadına yönelik şiddet sorunuyla ilgili toplam 17 adet rapor gelmiştir.
- Çözüm masası kendi içinden üç rapor tekleştiricisi belirlemiş ve her rapor tekleştiricisi kendisine gönderilen raporları inceleyerek en sık dile getirilen maddeleri dikkate alarak bir rapor hazırlamıştır.
- Tekleştirilen raporlar tercihen 10 maddeyi geçmeyecek şekilde (12 punto ile yazılmak kaydıyla en fazla bir A4 sayfası) hazırlanmıştır. Böylece çözüm masasına tekleştirilen üç rapor sunulmuştur.
- Çözüm masası tekleştirilen üç raporu incelemiş, bu raporları tek bir nihai rapor haline getirmiş ve 16 Eylül 2021 tarihinde ilgili modül çalışma grubu üyesine iletmiştir.
- Çözüm masasından gönderilen nihai rapor, aynı gün ilgili modül çalışma grubu üyesi tarafından o konuyu tartıştıran 17 eğitmene, eğitmenler de kendi gruplarındaki tartışmacılara iletmiştir.

#İktidarYoluPartiOkulu

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

KADINA YÖNELİK ŞİDDET SORUNU İÇİN ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Masa Rapor No:

4

1. Kadına yönelik şiddetin önüne geçebilmemiz için toplumun her alanında kadının onurlandırılması şarttır. Özellikle AKP iktidarı döneminde kadın cinayetlerinin arttığını, kadına şiddet uygulayanların cezalandırılmadığı gibi neredeyse affedildiği, bir anlamda kadına yönelik şiddetin cesaret bulduğu bir hukuk düzeni oluşmuştur. Yargıdan eğitime devletin tüm birimlerinde laikliğin gereği olan toplumsal adalet düzeninin acilen tesis edilmesi gerekmektedir.
2. Diğer taraftan İstanbul Sözleşmesinin uygulanmaması durumu gündemde tutulmalı, belirli aralıklarla sözleşme ihlalinin sonuçları olan kadına yönelik şiddet eylemlerini ve kadın cinayetlerini eylem, etkinlik ve/veya basın açıklamaları ile topluma anlatılmalıdır. Bu yol ile iktidara baskı uygulanmalıdır.
3. Kadına şiddet ağır ve caydırıcı biçimde cezalandırılmak üzere ceza kanunlarında ayrı bir suç olarak tanımlanmalıdır. Hangi türden olursa olsun şiddete maruz kalmış olan kadın ve çocuklara gerekli müdahalenin yapılması ve bu kişiler psikolojik, hukuki ve ekonomik yönden devlet tarafından desteklenmelidir.
4. Kadınların belediyeler, yerel idarî kurumlar ve sivil toplum örgütleri ile işbirliği içinde mağduriyetlerinin giderebilmeleri açısından becerileri nispetinde iş bulma olanağı sağlanmalı ayakları üzerinde durmaları sağlanmalıdır.
5. Erken yaşlardan itibaren çocuklara ailede, okulda ve toplumda tüm canlılara karşı sevgi ve merhamet duygusu aşılanmalı, anne babalar çocuklarına olumlu rol model olmaları ile ilgili eğitimler verilmelidir.
6. Kadına istihdamda ve eğitimde öncelik verilerek ekonomik bağımsızlığı sağlanmalıdır.
7. İnsan düşüncesinin şekillenmesinde cinselliğin rolü çok önemlidir. Kalıplaşmış rollerin ve önyargıların değiştirilmesi cinsellik temelinde kadınların namus düşüncesi ve kültürü ile baskı altına alınması anlayışının ortadan kalkması için eğitim müfredatında cinsellik ve kadın dersi yer almalıdır.
8. Kadınların şiddetten uzak yaşama hakkı, ayrımcılık yasağı, adli yardım, şiddet uygulayan ile mağdur arasında arabulucu vb. alternatif uyuşmazlık çözümlerinin yasaklanmasıdır.
9. Toplumsal yaşamın her alanında kadın ve erkek eşitliğinin sağlanması için gerekli yasal mevzuatların reforme edilmesi ve prtakte hayata geçirilmesi için bir an önce parti politikalarına dahil edilmelidir.
10. 6284 sayılı Ailenin Korunmasına ve Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun ve Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Sözleşmesi (CEDAW) tam olarak uygulanmalıdır. TCK'nın 102. Maddesindeki muğlak ifadeler netleştirilmeli, madde yeniden düzenlenmeli, 'iyi hal indirimi' kaldırılmalıdır. Barıştırma, üstünü örtme ve cezasızlığı önleyici tedbirler alınmalı, cezalar caydırıcı olmalıdır.

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

KADINA YÖNELİK ŞİDDET SORUNUNUN ÇÖZÜMÜ İÇİN
ÖNERİLEN KAYNAKLAR

Masa Rapor No:
4

1. Özlem Yenerer ÇAKMUT/ Sendi YAKUPPUR / Özge Yücel DERİCİLER / Ferhat YILDIRIM / Işıl ÖZER, **Şiddet ve Toplumsal Eşitlik**, Seçkin Yayınları, Ankara, Ocak 2022.
2. Şükran ERTÜRK/ Demet ÖZDAMAR, "**Kadınlara Karşı Şiddet ve Ayrımcılık**", Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 11 (Özel Sayı), 2009.
3. Rabia GÜNDOĞMUŞ, **Kadına Yönelik Şiddet ve Ev İçi Şiddetin ilgili Uluslararası Sözleşmeler ve 6284 sayılı Kanun Çerçevesinde Değerlendirilmesi**, Oniki Levha Yayıncılık, İstanbul, Mayıs 2021.
4. Fersu Ege KANDEMİR, **Kadına Karşı Şiddet ve Ailenin Korunması Sorununun Türk Hukuk Mevzuatı ve Uluslararası Sözleşmelerdeki Yeri**, Seçkin Yayınları, Ankara, 2019.
5. Cansu KOÇ BAŞAR, **Ulusalüstü İnsan Hakları Hukukunda Kadınların Siyasal Hakları**, XII Levha Yayınları, İstanbul, Temmuz 2021.
6. Koç Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuka Genç Yaklaşımlar Konferans Serisi No. 1 (Ceza Hukuku), **Ceza Hukukunda Kadının Şiddete Karşı Korunması**, Nur Centel (Editör), XII Levha Yayınları, İstanbul, Mayıs 2013.
7. Nazan MOROĞLU, "**Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesi 6284 Sayılı Yasa ve İstanbul Sözleşmesi**", Ankara Barosu Dergisi, S. 3, 2014.
8. Gizem ÖZKAN, "**Kadına Yönelik Şiddet - Aile İçi Şiddet ve Konuya İlişkin Uluslararası Metinler Üzerine Bir İnceleme**", Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 7, Sayı 1, 2017.
9. Necla ÖZTÜRK, "**Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun Getirdiği Bazı Yenilikler ve Öneriler**", İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 8, Sayı 1, 2017.
10. Tijen Dünder SEZER, **İnsan Hakları Hukuku Açısından Kadınlara Yönelik Şiddet**, Turhan Kitabevi, Ankara, Mayıs 2019.

CHP PARTİ OKULU

#İktidarYoluPartiOkulu

CHPPARTİ OKULU

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi Çözüm Yorum Hukuk Masası

YARGININ BAĞIMSIZ VE TARAFSIZ OLMAMASI SORUNU İÇİN ÇÖZÜM RAPORU

TARİH:30.06.2022

ÇÖZÜM MASASI RAPOR NO: 5

ÇÖZÜM ÜRETMEK İÇİN ÇALIŞAN GRUP SAYISI: 28

ÇÖZÜM ÜRETMEK İÇİN ÇALIŞAN TOPLAM KATILIMCI SAYISI:154

ÇÖZÜM MASASI ÜYELERİ:

Doç. Dr. Tefik Sönmez KÜÇÜK (Akademisyen/Hukuk Fakültesi)
Gökçe GÖKÇEN (CHP Genel Başkan Yardımcısı, Hukukçu)
Serpil EJDER (CHP Parti Okulu Eğitmeni, Avukat)
Fevzi ÇOBAN (CHP Parti Okulu Eğitmeni)
Mustafa ÇINKILIÇ (Avukat)
Galip Dinçer CENGİZ (CHP Parti Okulu Eğitmeni)
Zeynep Ferda DEMİRBAŞ (CHP Parti Okulu Eğitmeni)
Güngör TANRIVERDİ (CHP Parti Okulu Eğitmeni)

ÇÖZÜM ARAMA GRUPLARINI YÖNETEN EĞİTMENLER:

Servinaz Ömür, Azad Özyolcu, Tuğçe Savaş, Fazıl Uğur Soylu, Hamide Sönmez, İ.Gürdal Sümer, Ezgi Şölen Selvi, Volkan Turan, Arzu Türkal Enç, Zeki Yalçındere, F.Ufuk Tıldırım, Savaş Alparlan, Koray Aygün, Naciye Bayır, Ceren Benli, Kubilay Büte, Hülya Cömert, Metin Demirkaya, Hikmet Güriş, Hüseyin Günyel, Bülent Köksoy, Haliye Durmuş, Şeref Koz, Barış Konyar, Kader Onuk, Remzi Kocaman, Sema Kendir, Oğuz Kaçar

Öykü Naz BARTU KAVAS (Çözüm Odaklı Düşünme Modül Koordinatörü, CHP Parti Okulu Eğitmeni)

Aytuğ ATICI (Parti İçi Eğitim Sorumlusu, CHP 24-26. Dönem Mersin Milletvekili)

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

YARGININ BAĞIMSIZ VE TARAFSIZ OLMAMASI SORUNUN TANIMI

Masa Rapor No:
5

Yargının bağımsızlığı, yargıçların yerine getirdikleri toplumsal işlev dolayısıyla, baskılara ve müdahalelere karşı kurumsal ve anayasal olarak korunması anlamına gelir. Bağımsızlık yargının çevresel etkilere karşı korunmasını ifade ederken, tarafsızlık, bağımsızlığın sağlanmasının ardından, yargıcın iç muhakeme aşamasında peşin hükümlerden, ideolojik eğilimlerden kurtulmasını anlatır.

Yargının bağımsızlığı ve tarafsızlığının, sadece hukuk devleti ilkesi veya temel hak ve özgürlüklerin korunması açısından değil, siyasal ve sosyal başka alanlar, örneğin ekonomik büyüme gibi gelişme göstergeleri açısından da önem taşıdığı açıktır.

Anayasaya sıkı sıkıya bağlı gelişmiş demokrasilerde yargının bağımsızlığı ve tarafsızlığı en önemli konuların başında yer almaktadır. Çok partili düzene geçerek ülkemizde demokrasiyi gerçekleştirmek çabası bugün dahi tam anlamıyla sağlanamamıştır. Bunun en önemli nedenlerinden biri ülkemizde kuvvetler ayrılığı ilkesini gerektiği gibi tesis edememiş olmamızdır. 1960 askeri müdahalesinden sonra kurucu meclisçe hazırlanan ve halk oylamasıyla kabul edilen 1961 Anayasasıyla ülkemizde çağdaş demokrasiye yönelik önemli adımlar atılarak geniş hak ve özgürlüklere yer verilmiş, Anayasa Mahkemesinin kuruluşu düzenlenmiş, yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı ile yargıç teminatının tesisi için Yüksek Hakimler Kurulu oluşturularak kuvvetler ayrılığı ilkesi güçlendirilmiştir. Ancak ülkemizde siyasi iç çekişmeler sonucu bu olumlu gelişmeler engellenmeye çalışılmıştır. İktidarlar her zaman yargıyı kendi etki alanında tutmaya çabalamışlardır. Ülkemizde son yirmi yılda tek parti iktidarında sıkça yapılan anayasa değişiklikleriyle kuvvetler ayrılığı ilkesi neredeyse yok edilerek tek adam rejimi tesis edilmiştir.

Başta Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu olmak üzere Anayasa Mahkemesi dahil yüksek mahkemelerin yapısında yapılan değişikliklerle yargı erki, iktidarın etkisine açık biçime getirilmiş ve böylece etkisizleştirilmeye çalışılmıştır. Yargıç ve savcılarının örgütlenmesi ve sendikalaşması girişimleri siyasi iktidar tarafından engellenmiştir. Bunların üstüne 15 Temmuz silahlı kalkışma (FETÖ/PDY) sonrası yargı mensuplarının büyük bir bölümü meslekten ihraç edilmiş ve yerlerine iktidar partisi kadrolarında aktif görev yapan avukatlara, yargıç ve savcı olma kolaylığı sağlanarak ve liyakat göz ardı edilerek boşalan kadrolar doldurulmuştur. Bu son kadrolaşma hareketi sonrası yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı büyük yara almıştır. Bugün yapılan anketlerde yargıya olan güven oranı oldukça düşmüştür.

Hakimlerin tayin, terfi, kadro dağıtma vb. tüm özlük haklarını düzenleyen kurum olan Hakimler Savcılar Kurulunun doğrudan Adalet Bakanına bağlı olması, mesleğe kabulde ağırlıklı olarak liyakat değil yandaşlığın esas alınması, istenmeyen kararlar veren hakimlerin sürgün niteliğindeki tayinleri, adli yıl açılış törenlerinin ve hakim savcı yemin törenlerinin Cumhurbaşkanlığı Külliyesinde yapılması, Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarının uygulanmaması yargı bağımsızlığının en önemli engellerindendir.

Ülkemizde Anayasa hükümlerinin demokrasiye yaraşır biçimde uygulanabilmesi, yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığının etkin biçimde sağlanabilmesi için neler yapılması gerektiği noktasında ciddi biçimde düşünmek ve çözüm yolları bulmak zorunluluğu doğmuştur.

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

YARGININ BAĞIMSIZ VE TARAFSIZ OLMAMASI
SORUNUNA ÇÖZÜM ÜRETMEK İÇİN ÇALIŞMA YÖNTEMİ

Masa Rapor No:
5

- HUKUK Çözüm Masası “Yargının Bağımsız ve Tarafsız Olmaması” sorununu yukarıdaki şekilde tanımlamıştır.
- 28 kişiden oluşan parti eğitmenleri Yargının Bağımsız ve Tarafsız Olmaması sorununa çözüm bulma çalışmalarına katılmak üzere gönüllü olmuştur.
- Her bir parti eğitmeni kendi doğal çevresinden, tartışılan konu ile ilgili olarak bilgi/deneyimi olan en az beş, en fazla yedi kişi belirlemiş ve ilgili soruna çözüm bulmak üzere çalışmalara katılmaları için ikna etmiştir. Böylece “Yargının Bağımsız ve Tarafsız Olmaması” sorununa çözüm aramak üzere toplam 154 gönüllü katılımcı belirlenmiştir.
- Çözüm arama toplantıları 11.06.2022 ile 30.06.2022 Tarihlerinde, grubun belirlediği bir zamanda en fazla 45 dakika süreyle WhatsApp/Zoom üzerinden görüntülü olarak yapılmıştır.
- Toplantıda her katılımcının eşit süre kullanmasına dikkat edilmiştir.
- Katılımcılar tarafından önerilen her çözümlerin sosyal demokrasinin “Eşitlik, Özgürlük, Adalet ve Dayanışma” ilkelerine aykırı olmamasına dikkat edilmiştir.
- Her eğitmen üretilen çözümleri not alarak raporunu 24 saat içinde modül grubunda birlikte çalıştığı kişiye ilgili masaya gönderilmek üzere iletmiştir.
- Çözüm önerileri tercihen 10 maddeyi geçmeyecek şekilde (12 punto ile yazılmak kaydıyla en fazla bir A4 sayfası) raporlanmıştır.
- HUKUK Çözüm Masasına “Yargının Bağımsız ve Tarafsız Olmaması” sorunuyla ilgili toplam 28 adet rapor gelmiştir.
- Çözüm masası kendi içinden üç rapor tekleştiricisi belirlemiş ve rapor tekleştiricileri toplam 28 raporu inceleyerek en sık dile getirilen maddeleri dikkate alarak bir rapor hazırlamıştır.
- Tekleştirilen raporlar tercihen 10 maddeyi geçmeyecek şekilde (12 punto ile yazılmak kaydıyla en fazla bir A4 sayfası) hazırlanmıştır. Böylece çözüm masasına tekleştirilen üç rapor sunulmuştur.
- Çözüm masası tekleştirilen üç raporu incelemiş, bu raporları tek bir nihai rapor haline getirmiş ve 22.07.2022 tarihinde ilgili modül çalışma grubu üyesine iletmiştir.
- Çözüm masasından gönderilen nihai rapor, aynı gün ilgili modül çalışma grubu üyesi tarafından o konuyu tartıştıran 28 eğitmene, eğitmenler de kendi gruplarındaki tartışmacılara iletmiştir.

#İktidarYoluPartiOkulu

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

YARGININ BAĞIMSIZ VE TARAFSIZ OLMAMASI SORUNU İÇİN ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Masa Rapor No:
5

1. Kuvvetler ayrılığı mutlaka yeniden tesis edilmelidir. Yasama – Yürütme – Yargı erkleri (Parlamentar Sistem) birbirinden bağımsız olmalı, yargı tüm bürokrasi ve politik dokunuşlardan uzak ve üstün tutulmalıdır.
2. HSK Adalet Bakanlığından bağımsız özerk bir yapıya sahip olmalıdır. Müsteşar ve adalet bakanı kurulda yer almamalıdır. Başkan ve üyeleri demokratik şekilde yargı üyeleri arasında seçilmelidir.
3. Hâkim ve savcı adaylarının sınavlarında tarafsız ve bağımsız bir heyet tarafından sorular hazırlanmalıdır. Mülakat sınavı kaldırılmalı veya yazılı sınav sonuçlarının denetlenmesi amaçlı yapılmalıdır. Mülakatların görüntü kayıtları alınarak denetime açık olması sağlanmalıdır.
4. Hukuk fakültelerinin ve kontenjanlarının sayısı dondurulmalı, sayıları azaltılmalıdır. Hukuk fakültelerinin öğretim kadroları güçlendirilmeli eğitim nitelikli hale getirilerek bilgili ve donanımlı hukukçular yetiştirilmelidir.
5. Hakimler görevlerinde bağımsız olmalı, Anayasa, kanunlar ve hukuka uygun olarak vicdani kanaatlerine göre hüküm vermelidir. Yargıçların üzerinde gerilim yaratacak her türlü müdahale engellenmelidir. Hakimler takip ettiği ve yürüttüğü davalarda, siyasi veya toplumsal hiçbir baskıya maruz bırakılmamalı ve hukuku doğru bir şekilde uygulayacağı hukuki ortam sağlanmalıdır.
6. Yargıdaki kadrolaşma tasfiye edilmeli, hakimlerin tayin, terfi vs. özlük işlerinde liyakat esas alınmalıdır.
7. Yargının her kademesindeki personelin maaşları zafiyete izin verilmeyecek şekilde iyileştirilmeli, lojman desteği verilmelidir. Yargı personelinin tamamının sendikalaşma hakkı yasayla düzenlenmelidir.
8. Çoklu baro sisteminden vazgeçilmelidir. Savunmanın bağımsızlığı dikkate alınmalı, TBB yetkileri ve etkinliği artırılmalıdır.
9. Düşünce ve ifade özgürlüğü suç sayılmamalıdır. Yargı, cinsiyet, din, dil, ideolojik ayırım yapmadan evrensel hukuk ilkeleriyle yapılanmış olmalıdır.
10. Adli Tıp Kurumu, Adalet Bakanlığına bağlı olmaktan çıkartılmalı, kurul üyelerinin tayin ve terfileri bağımsız bir üst kurulca sağlanmalıdır. Ayrıca adli kolluk oluşturulmalı, İçişleri Bakanlığında ayrılmalıdır. Hazırlık soruşturmalarının tamamı adli kollukça yapılmalı ve bu kolluk özlük hakları ile disiplin yönünden Cumhuriyet Savcılıklarına bağlanmalıdır.

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

YARGININ BAĞIMSIZ VE TARAFSIZ OLMAMASI SORUNUNUN
ÇÖZÜMÜ İÇİN ÖNERİLEN KAYNAKLAR

Masa Rapor No:
5

- 1- Sibel İnceoğlu, “Yargı Bağımsızlığı için Anayasal Öneriler”, Anayasa Hukuku Dergisi, Cilt 1, Sayı 1, 2012, s. 259-294.
- 2- Berke Özenç, Hukuk Devleti: Kökenleri ve Küreselleşme Çağındaki İşlevi, İletişim Yayınları, 3. Baskı, İstanbul, Kasım 2020.
- 3- Fatih Özkul, Anayasa Hukuku Kapsamında Türkiye’de Yargı Organının Bağımsızlığı ve Tarafsızlığı, Yetkin Yayınları, İstanbul, Mart 2022.
- 4- Yüksel Metin, “Türkiye’de Yargı Bağımsızlığına İlişkin Kimi Sorunlar ve Çözüm Önerileri”, Anayasa Yargısı Dergisi, Sayı: 27, 2010, s. 217-272.
- 5- Tolga Şirin, “2017 Anayasa Değişikliğinin Yargı Bağımsızlığı Yönünden Değerlendirilmesi”, Anayasa Hukuku Dergisi, Cilt 6, Sayı 11, 2017, s. 85-116.
- 6- Bülent Yavuz, Kuruluş ve İşleyiş Açısından Türkiye’de Yargı Bağımsızlığı ve Tarafsızlığı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2012.
- 7- İbrahim Şahbaz, “AİHM Kararlarında Yargı Bağımsızlığı ve Tarafsızlığı”, Anayasa Yargısı Dergisi, Sayı: 25, 2008, s. 229-289.
- 8- İbrahim Ö. Kaboğlu, “Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (10 Aralık 2016)”, Ankara Barosu Dergisi, Sayı: 4, 2016, 37-44.

CHP PARTİ OKULU

#İktidarYoluPartiOkulu

CHP PARTİ OKULU

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi Çözüm Yorum Hukuk Masası

SEÇİM GÜVENLİĞİ SORUNU İÇİN ÇÖZÜM RAPORU

TARİH: 19.08.2022

ÇÖZÜM MASASI RAPOR NO: 6

ÇÖZÜM ÜRETMEK İÇİN ÇALIŞAN GRUP SAYISI: 23

ÇÖZÜM ÜRETMEK İÇİN ÇALIŞAN TOPLAM KATILIMCI SAYISI:111

ÇÖZÜM MASASI ÜYELERİ:

Doç. Dr. Tevfik Sönmez KÜÇÜK (Akademisyen/Hukukçu)
Gökçe GÖKÇEN (CHP Genel Başkan Yardımcısı, Hukukçu)
Serpil EJDER (CHP Parti İçi Eğitim Birimi Üyesi, Hukukçu)
Fevzi ÇOBAN (CHP Parti Okulu Eğitmeni)
Mustafa CİNKILIÇ (CHP Parti Okulu Eğitmeni Hukukçu)
Galip Dinçer CENGİZ (CHP Parti Okulu Bölge Koordinatörü, Hukukçu)
Zeynep Ferda DEMİRBAŞ (CHP Parti Okulu Eğitmeni)

ÇÖZÜM ARAMA GRUPLARINI YÖNETEN EĞİTMENLER:

Afet AYDOĞDU, Ahmet KÜRKÇÜ, Ali MENTEŞ, Alkim ALKAN, Alper Reşit PİREBAŞ, Ayşegül KAŞUR, Ayten ÇEKİL, Cem BARUT, Çiğdem ERKO, Emine KIRMIZIGÜL, Fatma KOÇAK, Fatma ÖNCÜ, Fethi DURNA, Filiz SOYKAN, Handan ERTUĞRUL, Kamber KAHRAMAN, Mehmet Ali AÇIK, Mehmet Ali AÇILI, Mutlugül TARIM, Müzeyyen NUR, Nesrin ÖZALIN, Özcan ÖZSOY, Şerife YİĞİT, Yıldız ERTÜRK,

Öykü Naz BARTU KAVAS (Çözüm Odaklı Düşünme Modül Koordinatörü, CHP Parti Okulu Eğitmeni)

Aytuğ ATICI (Parti İçi Eğitim Sorumlusu, CHP 24-26. Dönem Mersin Milletvekili)

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

SEÇİM GÜVENLİĞİ SORUNUNUN TANIMI

Masa Rapor No:

6

Demokrasilerin işlevselliği için zorunlu olan seçimlerde, seçmen iradesinin doğru ve eksiksiz olarak yansıtılması için seçim güvenliğinin sağlanması gerekir. Seçim güvenliği denilince ilk akla gelen seçimlerin adil, şeffaf, denetlenebilir olmasının sağlanmasıdır. Seçim güvenliği seçmen kütüklerinin düzenlenmesinden oyların sayım, döküm ve birleştirilmesine kadar uzanan geniş bir yelpazeyi kapsamaktadır. Seçmen kütüklerinin düzenlenmesi, seçim kampanyası süreci, sandık başı işlemleri, oyların birleştirilmesi işlemleri, elektronik sistemin işleyişi bu yelpazenin önemli işlemlerindendir.

1961 Anayasasının 75. maddesi ile Yüksek Seçim Kurulu, Anayasal sistemde yüksek yargı organı olarak yerini almıştır. YSK yapılmakta olan tüm seçimler açısından kesin olarak karar veren bir yüksek yargı organı olarak bugünlere dek görevini yürütmektedir. YSK üyelerinin tamamı, yüksek yargı organlarının kendi içlerinden seçtikleri birinci sınıf yargıçlardan oluşmaktadır. Verdikleri kararlar kesin niteliktedir. Bu kurulda son seçimlerde en çok oy alan dört siyasi parti ve Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan siyasi partilerin birer temsilcisi de bulunmaktadır. Aynı mantıkla ülke ölçeğinde her il merkezinde İl Seçim Kurulları da görev yapmaktadır. 4 Nisan 2022 de seçim kanununda yapılan son değişiklikle illerde birinci sınıfa ayrılmış hâkimler arasından kura yöntemiyle bir başkan, iki asil ve iki yedek üye İl Seçim Kurulunda yer almaktadır. İlçelerde ise yine varsa birinci sınıfa ayrılmış yargıçlar arasından kura ile, yoksa kıdem esasına göre en kıdemli yargıcın başkanlığında İlçe Seçim Kurulu oluşturulmaktadır. YSK tarafından seçim takvimi açıklandığında ilçe seçim kurulları, kamu görevlileri arasından kura ile bir Sandık Kurulu Başkanı belirleyerek bu kurula ayrıca yine bir kamu görevlisi üye ile seçimlere katılan ve ilçede teşkilatı bulunan beş siyasi partinin bildirdiği üyeyi de katarak yedi kişilik Sandık Kurullarının oluşumunu tamamlamaktadırlar. Seçimler tüm bu kurullar aracılığıyla yürütülmekte ve sandık kurullarında ayrıca siyasi partilerin ve bağımsız adayların temsilcileri/müşahitleri seçimlerin adil ve hukuka uygun biçimde yürütülmesini sağlamak amacıyla denetim mekanizmalarını oluşturmaktadırlar. YSK hariç, tüm seçim kurullarının kararlarına, iş ve işlemlerine yönelik şikâyet ve itiraz yolları açık olup, seçimlerin denetimi bu yöntemle yapılmaktadır.

Demokrasiler yerleşip geliştikçe seçimler halk nezdinde daha bir önem kazanmaktadır. Bu nedenle seçim güvenliği her geçen gün kendini de yenileyip güçlendirmektedir. Son yıllarda teknolojik gelişmelere bağlı olarak, sonuçlar internet üzerinden siyasi partilerin genel merkezlerine saniyeler içinde bildirilmektedir. Seçim sandıkları şeffaf fibreglas malzemelerden imal edilmekte, oy verme kabinleri özel tasarımlı katlanabilir perde sistemiyle kullanışlı ve oy verme gizliliğini sağlar biçimde hazırlanmaktadır. Sandık çevresinde cep telefonları dâhil her türlü görüntü ve ses kaydedici cihazların kullanımına yasak getirilmiştir. Seçimlerin en önemli evrakı kabul edilen sandık sonuç tutanakları karekod uygulamalı olarak her sandık için özel hazırlanmış olup sandık kurullarınca hatasız düzenlendikten sonra tarama yöntemiyle bilgiler, bilgisayarlara yüklenebilmektedir (elle giriş yapılmasının önüne geçilmiştir). Aynı şekilde ilçe ve il seçim kurullarında birleştirme işlemleri de tarayıcılar aracılığıyla sisteme işlenmekte, böylece kısa sürede hatasız sonuçlar alınabilmektedir. Tüm bunun gibi teknolojik gelişmelere uygun daha güvenilir, daha adil bir seçim yapılması yönündeki iyiniyetli çabalara karşın yine de seçimlere hile karıştırılacağı, sahtecilik ve usulsüzlük yapılacağı gibi kuşku olarak giderilebilmiş değildir.

SORUN: Tüm bu objektif değerlendirmeler ışığında seçim /sandık güvenliğinin sağlanması/pekiştirilmesi için sizce başka ne gibi önlemler alınmalı/düzenlemeler yapılmalıdır?

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

SEÇİM GÜVENLİĞİ SORUNUNA ÇÖZÜM ÜRETMEK İÇİN
ÇALIŞMA YÖNTEMİ

Masa Rapor No:
6

- Hukuk Çözüm Masası “Seçim Güvenliği” sorununu yukarıdaki şekilde tanımlamıştır.
- 23 kişiden oluşan parti eğitmenleri Seçim Güvenliği sorununa çözüm bulma çalışmalarına katılmak üzere gönüllü olmuştur.
- Her bir parti eğitmeni kendi doğal çevresinden, tartışılan konu ile ilgili olarak bilgi/deneyimi olan en az dört, en fazla yedi kişi belirlemiş ve ilgili soruna çözüm bulmak üzere çalışmalara katılmaları için ikna etmiştir. Böylece “Seçim Güvenliği” sorununa çözüm aramak üzere toplam 111 gönüllü katılımcı belirlenmiştir.
- Çözüm arama toplantıları 05.08.2022 ile 15.08.2022 tarihlerinde, grubun belirlediği bir zamanda en fazla 45 dakika süreyle WhatsApp/Zoom üzerinden görüntülü olarak yapılmıştır.
- Toplantıda her katılımcının eşit süre kullanmasına dikkat edilmiştir.
- Katılımcılar tarafından önerilen her çözümlerin sosyal demokrasinin “Eşitlik, Özgürlük, Adalet ve Dayanışma” ilkelerine aykırı olmamasına dikkat edilmiştir.
- Her eğitmen üretilen çözümleri not alarak raporunu 24 saat içinde modül grubunda birlikte çalıştığı kişiye ilgili masaya gönderilmek üzere iletmiştir.
- Çözüm önerileri tercihen 10 maddeyi geçmeyecek şekilde (12 punto ile yazılmak kaydıyla en fazla bir A4 sayfası) raporlanmıştır.
- Hukuk Çözüm Masasına “Seçim Güvenliği” sorunuyla ilgili toplam 23 adet rapor gelmiştir.
- Çözüm masası kendi içinden üç rapor tekleştiricisi belirlemiş ve her rapor tekleştiricisi ortalama 7 raporu inceleyerek en sık dile getirilen maddeleri dikkate alarak bir rapor hazırlamıştır.
- Tekleştirilen raporlar tercihen 10 maddeyi geçmeyecek şekilde (12 punto ile yazılmak kaydıyla en fazla bir A4 sayfası) hazırlanmıştır. Böylece çözüm masasına tekleştirilen üç rapor sunulmuştur.
- Çözüm masası tekleştirilen üç raporu incelemiş, bu raporları tek bir nihai rapor haline getirmiş ve 06.09.2022 tarihinde ilgili modül çalışma grubu üyesine iletmiştir.
- Çözüm masasından gönderilen nihai rapor, aynı gün ilgili modül çalışma grubu üyesi tarafından o konuyu tartıştıran 23 eğitmene, eğitmenler de kendi gruplarındaki tartışmacılara iletmiştir.

#İktidarYoluPartiOkulu

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

SEÇİM GÜVENLİĞİ SORUNU İÇİN ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Masa Rapor No:

6

1. Seçimden önce seçmen sayısının doğru tespit edilmesiyle ilgili titizlikle çalışılmalı, adresler tek tek kontrol edilip mükerrer ya da hayali seçmen olup olmadığı saptanmalı, seçmen kütüklerinin doğruluğu incelenmelidir.
2. Mükerrer oy kullanımının önlenmesi için seçimlerde oy kullanan seçmenlere parmak boyası uygulaması yeniden uygulanmalıdır.
3. Seçim öncesi, seçim günü ve seçim sonrası süreçlerde 6'lı masa (Muhalefet Partileri) ile iş birliği ve dayanışma içinde olunmalı şikâyet ve itirazlarda da birlikte hareket edilmelidir.
4. Seçim ve sandık güvenliği açısından barolarla, sivil toplum kuruluşlarıyla ve gönüllülerle iş birliği yapılmalı, her binaya en az bir avukat görevlendirilmelidir.
5. Sandık görevlilerine (asıl ve yedek olmak üzere) sandık müşahitlerine, bina ve alan sorumlularına sandık güvenliği eğitimleri (mümkünse uygulamalı) verilmeli, eğitim almayanlara görev verilmemelidir.
6. Sandıklarda seçim sonuçlarının belirleyicisi olan ıslak imzalı sandık sonuç tutanakları eksiksiz olarak temin edildikten sonra, fotoğrafları çekilerek ve en kısa yoldan bina sorumluları aracılığıyla ilçe merkezlerine bildirilmelidir.
7. Seçim sonuçlarının birleştirilmesi aşamasında internet ve enerji kesilmesi gibi aksaklıklar için önlem alınmalıdır.
8. Sandık başında fiilen görev yapan sandık görevlilerinin, sandık sonuç tutanaklarını oy sayım ve döküm işlemleri tamamlanmadan önce kesinlikle imzalamamaları ve sandık başını terk etmemeleri sağlanmalıdır.
9. Sandık görevlileri, oy torbalarını son ana kadar korumalı, torbayı teslim edinceye kadar oradan ayrılmamalıdır.
10. Tutanakların birleştirilmesinden sonra listelerin elektronik ortamda toplandığı aşamalardaki kayıplar ve usulsüzlüklerle ilgili partiler çok sıkı takipte olmalı ve alınacak bu tedbirler somut bir biçimde paylaşılarak halka güven verilmelidir.

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

SEÇİM GÜVENLİĞİ SORUNUNUN ÇÖZÜMÜ İÇİN ÖNERİLEN
KAYNAKLAR

Masa Rapor No:
6

- 1- AKARTÜRK Ekrem Ali, Oy Hakkının Anayasal İlkeleri, Legal Yayınları, İstanbul, Mart 2017.
- 2- AKARTÜRK Ekrem Ali / KÜÇÜK Tefvik Sönmez, "Çağdaş Eğilimler Işığında Seçim Uyuşmazlıklarının Denetimi", Legal Hukuk Dergisi, Cilt 17, Sayı: 198, s. 2371-2419.
- 3- GÖNENÇ Levent, Türkiye'de Seçim Uyuşmazlıkları ve Çözüm Yolları, Adalet Yayınevi, Ankara, 2008.
- 4- GÖZLER Kemal, Referandumda Önce, Referandumdan Sonra, Ekin Yayınları, Bursa, Mayıs 2017.
- 5- GÜVEYİ Ümit, Demokratik Devlet İlkesi Çerçevesinde Seçimlerin Yönetimi ve Denetimi, XII Levha Yayınları, İstanbul, Eki
- 6- KANADOĞLU Korkut, "Karşılaştırmalı Anayasa Hukukunda Seçim Hukuku Uyuşmazlıkları", in Havva Karagöz/Atagün Mert Kejanlıoğlu (Editörler), Seçim, Demokrasi ve Seçim Sistemleri Sempozyumu, XII Levha Yayınları, İstanbul, Mart 2019, s. 335-358.
- 7- KARAMUSTAFAOĞLU Tunçer, Seçme Hakkının Demokratik İlkeleri, Sevinç Matbaası, Ankara, 1970.
- 8- ÖZALP YANCI Nihan, "Yüksek Seçim Kuruluna İlişkin Güncel Anayasal Tartışmalar", Anayasa Hukuku Dergisi, C. 4, S. 8, 2015, s. 131-157.
- 9- TAŞÇIOĞLU Ömer Lütfi, "Seçim Sistemimiz, Seçim Şaibeleri ve Öneriler", TBB Dergisi, Sayı 110, 2014, s. 241-280.
- 10- YILDIZ Ceren, "Yüksek Seçim Kurulu Kararlarına Karşı Yargı Yolunun Değerlendirilmesi", İKÜHFD, C. 16, S. 2, 2017, s. 851-875.

#İktidarYoluPartiOkulu

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi ÇözüYorum

HUKUK ÖZEL SAYISI

   /PartiOkuluCHP
  /CHPOkuITV